

Öltözhetek-e szépen? Debrecen. — Miért ne? Nagy tévedés azt hinni, hogy az egyház azt akarja: az ő leányai csúnyák, visszataszítók legyenek. A ruha, az ékszer és a díszítő szer önmagában nem bűnös, mert a holt anyag nem lehet bűnös. Bűnös lehet a megszerzése és felhasználási módja. Ha a két-tőben nem vétünk, nyugodtan vehetünk magunkra selymet, bársonyt, brokátot, bíbort, csipkét, gyémánt, smaragd vagy zafir fülönlüggőket, gyűrűket és karperecet. Először arra kell vigyáznunk, hogy megszerzésük legyen tisztességes. Ne adja érte cserébe a nő tisztaságát, függetlenségét, erkölcsi, szellemi szabadságát. Ne kényszerítse a férfit se, hogy szelhámmossággal, csalással, sikkasztással, lopással vagy bármilyen más bűnnel szerezze meg számára azokat. Aki bűnös úton szerzi meg a szép ruhát és az ékszert, maga és mások romlását hordja magán, amely ideig-óráig tartó álragyogás után mindig bekövetkezik. Vigyáznunk kell arra is, hogy hogyan használjuk fel szép ruháinkat. Szigorúan különbséget kell tennünk a szép ruha és a kihívó ruha között. Az előbbi finom, tapintatos, úgy tudja kiemelni az asszonyi szépséget, hogy a nézőben nem kelt okvetlenül megboltránkozást, nem csábítja bűnre az erkölcsileg éretlen fiatal férfit, nem készletli utánzásra a meggondolatlan fiatal leányt. Figyelje meg: minél okosabb és műveltebb egy nő, annál finomabban, egyszerűbb eleganciával öltözik, annál diszkrétebben kendőzi magát. A ríkító öltözés nem csupán erkölcsi vonatkozásban rossz bizonyítvány, hanem az illető hölgyek intelligenciájára vonatkozóan is. Persze, elismerjük, hogy van izléstelenség, irigység is, amely az erkölcsösség nevében támad, kárpál nemcsak kihívó, de minden csinosabb öltözéket. Ezzel nem kell törődni. A keresztyény álláspont a női öltözködés kérdésében teljesen megfelel az értelmes és józan emberi gondolkodásnak.

Dohányzó serdülők. — „Serdülő fiamat és ugyancsak serdülő leányomat az utóbbi időben egyre többször kapom rajta, hogy dézsmálják cigarettáimat. Mit tegyek velük? Engedjem-e, vagy tiltsam, hogy dohányozzanak?” — Nehéz ebben a kérdésben egyszerű igennel vagy nemmel felelni. Szerintünk a dohányzás ártalmas még a felnőtt számára is, a serdülőnek meg méginkább méreg. Ugyanakkor tapasztalatból tudjuk azt is, hogy a szívás tiltásával az apák az ellenkezőjét szokták elérni, mint amit akarnak: a tiltott élvezet fokozottabban csábítja a serdülőt. Az ígért pofonok elől zugba menekül és kétszer annyi nikotinnal mérgezi magát, mintha az apai szemek előtt gyújtana rá s végül olyan szenvedélyes dohányossá válik, hogy túltesz atyján. — Mit tehetünk tehát? ... Tapasztalatból tudjuk azt is, hogy igen nagy hatást szokott tenni a serdülőre, ha látja, hogy apja is lemond a dohányzásról, vagy legalább igyekszik azt korlátozni a maga életében is. Kísérletje meg ön is. Gyermekéi számára, ha látják, hogy ön is lemond, kisebb kísértést jelent az előtük hagyott méreg.

Caritas urget me. — Sajnos, nem egyedülálló eset, hogy az anyának nem tetszik a leány, akit fia feleségül vesz. Az is gyakori, hogy egy leány körül pletykálnak. Arra a kérdésre vonatkozóan, meddig mehet el az anya ilyenkor a házasság ellenzésében, mi távolról csupán annyit mondhatunk: az esetenként változik. Ha a leány valóban olyan, aki mellett a fia nem találja meg a boldogságát, természetesen, hogy ellenzi. Ha viszont a pletyka alaptalan, vagy ha van is benne valami igaz, de a leány egyénisége egyébként olyan, hogy a fiatalok boldogok lesznek egymás mellett, jobb ha nem áll útjukba s hagyja, hogy egybekeljenek. Az egyház is óv a botlástól bennünket, de ha elbotlottunk, anyai szeretettel mérlegeli az enyhítő körülményeket és az elesett embert nem akarja a sárba nyomni, hanem igyekszik felemelni, a jó ösvényre segíteni. Jól teszi tehát az anya, ha újra meg újra fölülvizsgálja a véleményét és igyekszik a legtárgyilagosabb, sőt legszeretetteljesebb álláspontra helyezkedni mind fiával, mind menyével szemben. Ha a házasság az ő ellenzésére ugyan, de mégis

létrejött, ez a szeretetteljes tárgyilagosság egyenesen kötelessége. Egy család keletkezett ugyanis itt: az ő családjának folytatása. Nem lehet kiszakítani annak egyes tagjait és mintegy kitaszítani a közösségből. Különösen nem szabad ilyet tennie annak, aki vallásosnak tartja magát. Nem teheti a család egységének, eszményének, intézményének védelme szempontjából, de nem teheti az általános keresztény viselkedési szabályok szempontjából sem. Az anyósnak nem kötelessége rögtön keblére ölelni az akarata ellenére a családba került új asszonyt. De a gyűlölet, a harag: méltatlan magatartás keresztény édesanya számára. A szeretetteljes szánalom a helyes álláspont még akkor is, ha a fiatalasszonyról kiderülne, hogy valóban erkölcsileg esendő, gyenge teremtés. Mert a haraggal, gyűlölettel még inkább eltaszítja a tízparancsolattól, a szeretetteljes szánalommal pedig felemelheti és rásegítheti az erkölcsi megszárdulás útjára. Mondottuk, gyakori eset, hogy a pletyka alaptalan. A fiatal lányok becsületén szívesen rágódik az aljasság. Jól tenné ön, ha megkísérelné nyilvánvalóvá tenni az anya előtt, hogy a menyére szórt rágalmak alaptalanok. Akkor talán nem zárkoznék el oly mereven az elől, hogy kibéküljön a fiatalokkal. — Bár a mi tapasztalataink azt mutatják, hogy az ilyen esetekben a be nem vallott anyai féltékenység működik, amire az észérvek kevésbé szoktak hatni. Nagy tisztelettel olvastuk töprengő, igazán keresztapai levelét. Bárcsak minden esetben ilyen komolyan vennék a hívők keresztszülei kötelességeiket! Tegyen meg továbbra is mindent, hogy keresztfia és annak édesanyja között helyreálljon a béke. De arra figyelmeztesse őket, hogy ha kibékülnek, ne költözzenek össze. Szeressék csak távolról egymást.

L. L. Eger. Azt kérdezi, miért „értékelik le” a nagy mesemondó Jókait az emberek, holott ugyanakkor a francia Verneért rajonganak, talán azért, mert francia? — teszi hozzá. Nos, ami Jókai alábecsülését illeti: éppen ellenkezőleg, a közelmúltban inkább talán túlbecsülték, s ez után a szertelen túlbecsülés után a tudományban, úgy látszik, most alakul ki a pontos kép: Jókai nagy író, de regényvilágában sok az illuzionizmus; a reális tükörképét olyan arányokra növesztve vetítette föl, ezt viszont oly szuggesztíven tudta a gyanútlan olvasóval elfogadtatni, hogy a való problémákat megoldottnak tüntette föl, elkendőzte. És kétségtelen, hogy európai kortársaihoz, sőt elődeihez mérve is (Balzac, Tolsztoj, Flaubert, Dosztojevski, Goncsarov) naiv — írói módszereiben is, bár ezek a módszerek a maguk romantikus nemében egyáltalán nem lebecsülendők. Verne nem olyan „írói” becsvággyal írt, mint Jókai; őt nem lehet mint írot Jókaival egybevetni — teljességgel más és más mind a kettő. Viszont Verne „fantasztikuma” éppen napjainkban válik valósággá — s épp ezért hangoztatják egyes kritikusok, hogy Verne Gyulát „revizió alá kell venni”, „újra kell értékelni” — mert a jelek azt sejtetik, hogy ebben a különös íróban a fantasztikum sokszor nem is fantasztikum, hanem már-már lángelkű előre-sejtés. — Végül ami a külföldi íróknak a magyaroknál eleve nagyobb tartását illeti: ez egyszerűen ostoba sznobizmus, és remélhetőleg mindinkább csak „kényeskedő” kivétel.